

NAŠA EMIGRACIJA

Poslednja Istra primača pod gornjim naslovom članek, ki ga uredništvo smatra kot upod v začelno razpravljanje o delu naše emigracije. Ta položaj uredništva je...

Ni moč namenov, da bi posegal v delo naše starije emigracije, ki je nastala lahko po vojni. Je to del naše emigracije, ki so jo že mnogi naši emigrantski delavci priskrbeli...

Prva sedmimi leti je naša emigracija bila na voljo velikim delom emigrantom, katerih učinkovitost je bila in da je bila prežeta z močno moralno silo, ki so jo dobivala predvsem v velikih samozavestih, borbenosti in želji...

To dejstvo, ki smo ga sami doživeli, nas mora danes bolj koga koga bolj prepričati, da naša emigracija, vsaka ideja, pa najhujša in tako ziva, ne more nepraviti, ako so sila, v katerih roki in ideji živi, svobodno ne...

Te vsega tega sledi, da mora stoneti vsa naša dela, vsa naša borbenost na propadajočem področju našega domačina, ki je v naši emigraciji, da obdržijo tih bo močno emigracija, da obdržijo svoje zaveze, svoje življenje in zidar svoj položaj v naši stili z našo ožjo domovino...

AMANDMANI U FINANSIJSKOM ZAKONU KOJI INTERESIRAJU EMIGRANTE

Beograd, marš 1937. — Donosimo ova amandmana primljene u Narodnoj skupštini. Koli interesiraju emigrante prvenstveno one koji imaju da traže državljanstvo, kao i učitelje bivših škola Družbe Sv. Cirila i Metoda.

AMANDMAN O OSLOBODJENJU OD TAKSA KOD STICANJA DRŽAVLJANSTVA.

§ 18 a tačka 13. U tarifnom br. 54 o taksama umjesto iznosa takse: »400« stavlja se »1.000«. U istom tarifnom broju dodaju se slijedeće nove napomene:

1. Napomena: Jugosloveni po rasi i jeziku, nastanjeni i doseljeni u jednoj od općina Kraljevine Jugoslavije plaćaju za dekret na podanostiv Din 400.— Ovu istu sumu takse plaćaju i ostala lica, koja su po rasi i jeziku Sloveni, ako su na teritoriji Kraljevine nastanjena 15 godina.

2. Napomena: Ministarstvo unutrašnjih poslova može da u slučajevima vrijednim naročito obzira oslobodi plaćanja sviju taksa oko sticanja podanosti (takse za molbu sa prilozima i sve radnice po zakonu o državljanstvu u vezi ove molbe i uvažena iste) ona lica koja su Jugosloveni po rasi i jeziku, a nastanjena i doseljena u jednoj od općina Kraljevine Jugoslavije, ako ista ne plaćaju preko 1.000.— din. godišnjeg državnog neposrednog poreza koji se sumarno knjiži.

§ 31. (Min. Unutr. Poslova) tačka 6. Ako lica iz stava 1 ne podnesu dokaz o zadržanju o prijemu u važnijem vezu koje općine Kraljevine Jugoslavije odredile su Ministarstvo unutrašnjih poslova zavjetima, općine shodno § 20 zakona o općinama i § 16 zakona o gradskim općinama.

Slicanje državljanstva i od strane udova dejstvuje i u prilog njihove maloljetne djece u smislu § 42 zakona o državljanstvu.

VPRAŠANJE TAKS PRI PRIDOBIVTU JUGOSLOVANSKEGA DRŽAVLJANSTVA.

Zvezno emigrantsko vodstvo je na podlagi neprestanih priporočil emigrantskih organizacij i emigrantskih kongresov vsa zadnja leta posvećalo svojo pozornost vprašanju, kako omogočiti našim kmelom, naseljenim v Jugoslaviji in našemu malomu človeku, da bi mogli zadobiti jugoslovansko državljanstvo ne da bi morali plačati velikih taks, ki so znašale dosedaj okoli 1.000 dinarjev.

Emigrantsko vodstvo je s spomenikami opozarjalo neprestano kompetentne faktorje na to, da preče emigrantsko vprašanje ter da zadnja leta skušalo slišati potom Narodne skupščine dosedaj, da bi se upoštevale pravilne želje siromašnih emigrantskih krovov.

Letos izgleda, da so nečestilni poskusi zveznega vodstva vendarle dosegli cilj ter da je Narodna skupščina vsaj v principelnih linijah sprejela v in ozakonila želje emigrantov. Sprejeti je bil med amandmani finančnega zakona za 1937-38 tudi amandman, katerega spodaj dobesedno navajamo in ki na novo urejuje vprašanje taks pri pridobitvi jugoslovanskega državljanstva.

V pričakovanju da izda notranje ministarstvo v soglasnosti s finančnim ministarstvom uradno tolnačenje i navodila glede sprejetega amandmana, podajamo naši emigrantski javnosti prva poljsna o novem amandmanu.

1. Za one, ki niso jugoslovanske narodnosti se poviša dosedanja taksa na dekret o državljanstvu od 400 dinarjev na 1.000 dinarjev.

2. Za Jugoslovance ostane dosedanja taksa 400 din. Istotako tudi za ostale Slovence, toda le pod pogojem, ako živijo v Jugoslaviji že 15 let.

3. V posebnih upoštevanja vrednih slučajih bo notranje ministarstvo oprostito Jugoslovance od vseli taks.

Večina naših emigrantov, ki so Jugoslovani po rasi in po jeziku, se nahaja v izvanredno težkih gnutnih prilikah in zato smo prepričani, da jih bo večina njih notranje ministarstvo oprostito od plaćanja taks za doseg državljanstva. Saj pa tudi drugače ni mogoče, ker imamo prepolno naših kmelov, ki obdelujejo že deset in več let svojo zemljo v Jugoslaviji ali pa so bili naseljeni od države ter kateri si ravno radi previsokih taks niso mogli pridobiti jugoslovanskega državljanstva. Kaj pa naj rečemo o naših delavcih, ki se s

svojimi nadniki komaj branijo od pomanjkanja, ali pa naši brezposelni intelektualci, ki nimajo sredstev niti za dnevno hrano, kal pa šele za kolke na prošnje. — Vse te kategorije naših emigrantov bodo, tako upamo, deležne velikih olajšav novega amandmana.

Novi amandman je bil potrjen od notranjega ministra, odobren od finančnega odbora Narodne skupščine, je dal svoj pristavek za njega finančni minister in ga je izglasal v svoji zadnji plenarni seji o priliki debate o budžetu Narodna skupščina. V senatu je že bil odobren v sei finančnega odbora in ni nobenega dvoma, da ga po sprejel tudi Senat, na svoji plenarni seji.

Opozarjamo zato vso emigrantsko javnost, zlasti pa one naše male ljudi, kateri so morali one desetletje čakati, da bi se jim na nek način omogočilo zadobitev jugoslovanskega državljanstva da je sedaj čas, da se poslužijo odredbe novega amandmana. Za zvezno emigrantsko vodstvo bo v tem pogledu izdalo preko svojih organizacij pravdočasno točna in jasna navodila, kako lica vso postopati.

Obaveščamo istočasno emigrantsko javnost, da so bili rešeni in podpisani odloki za državljanstvo vseli onih, kateri so zadnje mesce prošili za državljanstvo in kateri se nahajajo v takih razmerah, da jim vrnitev v Julisko Krajino ni več mogoča — iz političnih in gospodarskih ozirov — tudi ako bi se tamkajšnje prilike spreminile.

AMANDMAN O UCITELJIH NA BIVŠIH ŠOLAH DRUŠTVA SV. CIRILA IN METODA ALI PA ORČINSKIH ŠOLAH V TRSTU IN ISTR.

Po dveh neuspelih poizkusih v prejšnjih letih je letos Narodna skupščina končno izglasala tudi amandnan za naše učitelje na občinskih šolah in na šolah sv. Cirila in Metoda, da se jim prizna za pokojnino čas službe opravljen na dotičnih šolah.

Dobesedno dotičnega amandmana se glasi: »Liceja koja su vršila nastavniku ili školsko-administrativnu službu u vrskim autonomijama i školama, općinskim školama i školama društva sv. Cirila i Metoda i ta im je služba bila glavno zanimanje, pa su neposredno prešla u državnu službu, priznaje se vreme provedeno u ponučenim ustanovama i školama kao cektivna država u smislu § 113, 116, 120 i 124 zakona o činovnicima od 31. III. 1931 g.«

Ostaloje se neregane na žalost ministarstva vprašanja našega učitelstva lako na pr. vprašanje postavljate za stalne kontraktualne in dnevnične, priznanje njihovi malomu položaju in v Italiji, njihovih vsposobilnosti izpitov, priznanje za pokojnino njihovih kontraktualnih let itd. itd. Potrebno je zato da se vsi prizadeji učiteljski organizirajo ter da poleg posebne aplikacijske odbora opozarjajo odločujoče politične faktorje v državi na svoje zahteve. Zvezno vodstvo v vsakem oziru podpiralo njihovo aktivno.

Tako je z gornjim amandmanom vendar dosežen pozitiven uspeh. Zvezno vodstvo beleži to s posebnimi zadoščenjem, ker so njegovi napori v tem pravcu končno imeli vsej delni rezultat.

MALE VESTI

— Odlikovanje je dobil Andrej Boljar, ki je padel letos 20. januarja v Tembenju. Odlikovanje srebrne medalje so motivirali sledeče: Kot vodja avtomobilske kolone, ki je bila nenadoma ugrabljena od nemških pri preletu čez plitvino je, čeprav težko ranjen, pogural auto proti grupi napadalec in jih razgural. Drugi smrtno ranjen, je uspel predno je umri, spraviti auto poln volakov na varno. Vgled visokih vojaških vrlih.

— V Gorici je predaval prof. Marničič o temi »Musolini in poezija.« Komentar k temu predavanju bi morda lahko napisal lraški komik Čekelin.

ROJAKI CELJANI

Za Veliko noč Vam nudi Vaša modna trgovina D. POZENEL — CELJE — Glavni trg 14 — veliko izbrbo vseh vrst nogavic, damskega in moškega perila, dežnikov, kravati t. d. po res ugodnih cenah: — Velikonočni tedni — Reklamna prodaja!

IZ UREDNIŠTVA I UPRAVE

Uskrzni broj našega lista izlazi u srijedu ujutro u molimo zaštititi da nam pošaljete svoje priloge za uskrzni broj čim prije, a u najkasnijem slučaju da ponedjeljka naveče.

Naša podružnica u Ljubljani nas je naprosila, da bi objavili naročnikom in čitateljima našega lista sledeće: Naša podružnica u Ljubljani sprejema često dolazak u katerih je prošlo za različne informacije, za materijal za predavanje in slično. Čeprav bi naša podružnica vsem tem zelo rado ustregala vendar mora na žalost izjaviti, da ji to iz mnogih razlogov ni moguće. Tako se obraćaju mnogi ljudi po informacije za izdatke n. pr. u Francijo in drugam. Keri obeležje za to propagandni odesk Zveze jugoslovanskih emigrantov, prosimo, da se zate u takih slučajih obraćaju nani. Dalje prosimo vse one, ki ne prejemaju redno lista, da nam z dopisnicom kažu javno to, da niso mogli primati, da niso prešli lista, ampak naj tudi točne navede koje številke ali datume, ka lista niso prejeli. Le na ta način jim lahko ustredimo in popravimo napako, ki se često lahko zgodi in za katero naravno ne teži krivida na nas. UREDNIŠTVO.

NAŠA KULTURNA KRONIKA

»LJUDSKO DRUŠTVO I RASNA TEORIJA« OD DRA LJUBOMIRA ŽIVKOVIĆA

Ova knjiga je naučna kritika rasne teorije, koja je danas glavni oslonac fašističke ideologija koje opravdavaju ugnjetavanje i uništavanje čitavih naroda kao manje vrijednih u ime neke više i bolje rase. Koja time ispunjava svoju historijsku misiju. Iza je knjiga ne samo kritika fašističkog imperijalizma, nego je tu ujedno i dano stanovište današnje objektivne nauke o tom problemu. Knjiga ima ova interesantna svojstva:

Biologija u službi rasne teorije; Naučni osnovi rasne teorije; Imperijalizam i rasna teorija; Teorija prostora i ljudsko društvo; Porijeklo čovjeka; Uloga ruda u postojanju čovjeka; Prijetli li čovječanstvu opasni gladi radi prenaseljenosti; Priroda i društvo; Ljudsko društvo kao zasebna oblast prirode.

Knjiga je pisana vnanredno jasnim i lizanim stilom te je pristupačna svima. Obuhvata 230 str. i 10 slika a cijena je 20 Din broširano i 30 Din vezano u platno. Naručuje se kod Biblioteka. Znanstvena i knjižara, Zagreb, Nikolićeva 14 III. br. ček. računa 39.876.

ČASOPIS »MISEL IN DELO«

Pravkar je izšla najnovija številka (2-3) za februar—marec časopisa »Misel in delo« z sledečo zanimivo vsebino.

Narod in zemlja R. Pustoslavšek; Določno napreli k končnemu cilju. L. Čermelj; Smernice manjšinske zaštite. Dr. B. Vrčon; O povojnih kondotirih. F. Veber; Naša doba — doba etike. Obzornik Evropa brez statuta (Dr. B. Vrčon); Notranje-politični pregled (L. Čermelj); Stolnica surli A. S. Puškina (B. Borko); Primer Miguel de Unamuna (B. Borko); Minimalne mize in kolektivne pogodbe (S. B.); Poročila Dr. M. Radošević; Osnovi savremene Jugoslavije; Zagreb 1935 (B. Vošnjak); Problem kmelskih stanovanj in prehrana. F. Piberšek; Delavski zaupnik. 1936 (S. B.); Trček; Oris združništva. Kmetijska Matica 1936 (Dr. S. M.); 15 let J. n. a. d. Jadrana (S.). Popravke, Drobilica.

Revio ureja uredniški odbor: dr. Stojan Baičič, dr. Lavo Čermelj, dr. Fran Špiler, Muys in dr. Alojz Zolakov. Izdaja in zalaga Tisk Jugoslovanskih naprednih akademskih starešin v Ljubljani r. z. o. z. Narodna letno 60 Din. za pol leta 30 Din. za četrt leta 15 Din. Posamezne številke 6 Din. dvojnja 12 Din. Uredništvo in uprava v Ljubljani na Gosposvetski c. 4/I. Poštočkovni račun: 16.602.

MILJO MIRKOVIĆ O AGRARNOM PROLETARIJATU U VOJVODINI

U posljednjem broju zagrebačkog časopisa »Ekonomske obavije« je dr. Miljo Mirković studiju o agrarnom proletarijatu u Vojvodini.

gu emigracije drže primorsko pesem in druga dela primorskih dihov živo, je vsakokrat završeno, kerli občeti niso in se svojih bit namen samih sebi, temveč morajo se svojih deli in pridružitvami na plan, med najhujšo plast jugoslovanskega naroda, ako hočemo, da dosežejo svoj pravi namen. Z emigracijo, ki jim je pri priveditvah največje dobrobita, da trpajo čimvečji materijalni dobiček za svojo organizacijo, v srhu katerega pripravijo tudi temu primerno programe, moramo enkrat za vselej obravnati, ker nosijo v sebi infekcijske klice gnolobe, ki grozi, da dobi celotno emigracijo. Da so tem je podana tudi nevarnost, da se vsi ti strahovi ne opni in asimilira z domačim življenjem, kar pa bi za nas pomenilo katastrofo. V naši sredini ne sme biti prostora za tako mišljenje, da je naše delo še tedaj doseglo svoj cilj, ako smo našega emigranta prepeljali s deli naših velikih duševnih moč, z našo ideologijo, tem-

več stremeli moramo za tem, da slehernemu emigrantu vzdamo dolžnost, naravnost požrelo, da ose to kar je dobil, razširja v svet na najbolj učinkovit način. Slehernemu emigrantu je treba čimti zavest, da nosi v sebi veliko poslanstvo, ki mu ga narekuje celoten naš narod tam preko in kateremu je dala pečat Pula in Bazovica. Vsako nasprotno mišljenje vodi nujno do otloplosti in brezposelnosti emigranta, ki si bo začel iskati leka svojemu monotonemu življenju v krogu domačinov. Ako smatramo, da je naša emigracija, emigracija entitetno političnega značaja z osemi nalaganji in posledično jedro naše bititvosti, naša naša delo, mišljenje in borbenost usmerjeno v delo, ki ima politični značaj in efekti z vsemi posledicami. Ko smo dejali našemu delu predpostavljati, ki zahtevajo jasno pojmovanje dela emigrantske ideje, smo poleg drugih vrlih, ki morajo

odlikovati vsakega pravilno mislečega emigranta, opolno omenjati borbenost. Zavržati brez borbenosti ali štosem mišljen, ki taus sam vase zavrt, od katerega ni in ne more biti nobenega haaka. Borbenost prejema svoje življenje pradedem od moralne stila in od socijalnih razmer v katerih živi. Ponavljaj od socijalnih razmer, kateri kaž v tem se vsi v naši emigraciji toliko naradni delat, ki nikakor ne morejo dočeti do katerega definitivnega zaključka. Vedno razločno z. mora imi zvezno emigracije, ki po vsi osem letskih razmer in raznih socijalnih razmer skušajo spreminjati lok našega dela, dati mu drugo oblačje in značilnost. Predno prihajam do kakih zaključkov, je nujno potrebno da se tudi ta problem, ki so nam ga prinesli, usaj upamo, trenutne razmer, vsajstransko razsvetli in opredeli. o čemer naj bi bilo govora v prihodnji številki. MILKO Ž.

